

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **Ing. J. H.**, proti žalovanému **Finančnímu úřadu pro Ústecký kraj, Územnímu pracovišti v Ústí nad Labem**, se sídlem Ústí nad Labem, Dlouhá 3359, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 6. 2017, č. j. 15 Af 60/2017 – 19,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **se z a s t a v u j e .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností brojí proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 6. 2017, č. j. 15 Af 60/2017 – 19, jímž krajský soud jeho žalobu proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 2. 2017, č. j. 340899/17/2501-80542-507591, č. j. 341155/17/2501-80542-507591 a č. j. 341183/17/2501-80542-507591, odmítl pro opožděnost. Současně stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[2] S ohledem na žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel vyzván přípisem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 24, k doložení jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrů, a to ve lhůtě 14 dnů od doručení tohoto přípisu; zároveň byl poučen o následcích spojených s nevyhověním této výzvě. Uvedená výzva byla stěžovateli doručena prostřednictvím stěžovatele poštovních služeb dne 31. 8. 2017.

[3] V reakci na uvedenou výzvu stěžovatel dne 14. 9. 2017 zaslal na elektronickou adresu Nejvyššího správního soudu vyjádření, že *přestože řádně vyplněný příslušný formulář o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů byl Nejvyššímu správnímu soudu ve věci již opakovaně odeslán, a je mu tak z úřední činnosti již znám, a proto je objektivně nehospodárné a nadbytečné ho znovu odesílat, vyhovuje požadavku zdejšího soudu a v příloze (jen per post)*

znovu zasílá v uzavřené obálce řádně vyplněný zdejší soudem mu zasláný formulář POTVRZENÍ ... vč. příloh.“ Nejvyššímu správnímu soudu však takové doručeno nebylo (ani elektronicky, ani prostřednictvím provozovatele poštovních služeb).

[4] Následně se stěžovatel dne 18. 9. 2017 telefonicky obrátil na Nejvyšší správní soud s žádostí o prodloužení lhůty k doložení jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrů.

[5] Dne 19. 9. 2017 obdržel Nejvyšší správní soud prostřednictvím provozovatele poštovních služeb opětovně vyjádření stěžovatele ze dne 14. 9. 2017 (taktéž bez stěžovatelem ve vyjádření odkazovaných příloh), společně s písemnou žádostí o prodloužení lhůty k doložení jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrů ze dne 18. 9. 2017.

[6] Přípisem ze dne 27. 9. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 38, Nejvyšší správní soud žádosti stěžovatele ze dne 18. 9. 2017 o prodloužení lhůty k doložení jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrů, stanovené přípisem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 24, vyhověl a předmětnou lhůtu prodloužil do 5. 10. 2017 včetně, s tím, že jde o konečný termín. Uvedený přípis byl stěžovateli doručen prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 2. 10. 2017.

[7] Dne 5. 10. 2017 obdržel Nejvyšší správní soud vyjádření stěžovatele datované k témuž dni, jež je shodného obsahu s vyjádřením ze dne 14. 9. 2017. Ani v tomto případě však stěžovatel nepřipojil jím ve vyjádření odkazované přílohy. Předmětné výzvě k doložení, majetkových a výdělkových poměrů stěžovatele tedy nebylo vyhověno.

[8] Nejvyšší správní soud proto usnesením ze dne 10. 10. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 44, žádost stěžovatele o přiznání osvobození od soudního poplatku zamítl (výrok I.) a výrokem II. zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů. Výroky III., IV. a V. tohoto usnesení Nejvyšší správní soud stěžovatele opětovně vyzval, aby v dodatečné lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto usnesení uhradil soudní poplatek za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku a prokázal splnění podmínky podle § 105 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) s tím, že jde o obligatorní podmínky řízení; stěžovatel byl opětovně poučen o procesních důsledcích nesplnění povinností uvedených ve výzvě. Naposledy uvedené usnesení bylo stěžovateli doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 16. 10. 2017, a tedy stanovená týdenní lhůta k úhradě soudního poplatku a k prokázání povinného zastoupení uplynula dne 23. 10. 2017. Stěžovatel však ve stanovené lhůtě soudní poplatek nezaplatil ani neprokázal, že je v řízení kvalifikovaně zastoupen.

[9] Stěžovatel nicméně dne 10. 10. 2017 (tedy po marném uplynutí prodloužené lhůty) zaslal prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dokumenty, jimiž doložil své osobní, majetkové a výdělkové poměry; Nejvyššímu správnímu soudu byly doručeny dne 11. 10. 2017, tedy až po vydání usnesení zdejšího soudu ze dne 10. 10. 2017, č. j. 3 As 185/2017 – 44. V předmětné době již Nejvyšší správní soud citovaným usnesením žádosti stěžovatele o přiznání osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti zamítl. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne

pokračování

16. 10. 2017 a téhož dne nabylo právní moci. Takovým usnesením je, v souladu s § 55 odst. 2 s. ř. s., soud vázán.

[10] Stěžovatel však dne 24. 10. 2017 zaslal prostřednictvím provozovatele poštovních služeb opakovanou žádost ze dne 23. 10. 2017 o přiznání osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti (Nejvyššímu správnímu soudu doručena dne 25. 10. 2017). Z uvedeného důvodu proto Nejvyšší správní soud opětovně přistoupil k posouzení nové žádosti v kontextu stěžovatelem doložených osobních, majetkových a výdělkových poměrů. Usnesením ze dne 30. 10. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 64, byla žádost stěžovatele o přiznání osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti opětovně zamítnuta (výroky I. a II.). Výroky III; IV. a V. tohoto usnesení Nejvyšší správní soud stěžovatele opětovně vyzval, aby v dodatečné lhůtě sedmi dnů od doručení tohoto usnesení uhradil soudní poplatek za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku a prokázal splnění podmínky podle § 105 odst. 2 s. ř. s., s tím, že jde o obligatorní podmínky řízení; stěžovatel byl opětovně poučen o procesních důsledcích nesplnění povinností uvedených ve výzvě. Naposledy uvedené usnesení bylo stěžovateli doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 3. 11. 2017, a tedy stanovená sedmidenní lhůta k úhradě soudního poplatku a k prokázání povinného zastoupení uplynula dne 10. 11. 2017. Stěžovatel ve stanovené lhůtě soudní poplatek nezaplatil ani neprokázal, že je v řízení kvalifikovaně zastoupen.

[11] Dne 10. 11. 2017 (tedy posledního dne lhůty k úhradě soudního poplatku a k prokázání povinného zastoupení) stěžovatel zaslal na elektronickou adresu Nejvyššího správního soudu další (ničím nedoloženou) žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti (dne 13. 11. 2017 stěžovatel zaslal prostřednictvím provozovatele poštovních služeb rovněž originál uvedeného podání, doručený Nejvyššímu správnímu soudu dne 14. 11. 2017).

[12] Nejvyšší správní soud neshledal důvod o této opakované žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti rozhodnout samostatným usnesením. Byť obecně platí, že o žádosti o osvobození od soudního poplatku musí soud rozhodnout dříve, než pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví, toto obecné pravidlo má své výjimky. Mechanické uplatňování tohoto pravidla by mohlo v některých případech vést ke zbytečnému prodlužování řízení opakováním stále stejných žádostí a rozhodováním o nich. O opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je proto soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení (viz např. rozsudky tohoto soudu ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 – 65, ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 As 145/2015 – 12, nebo ze dne 12. 10. 2016, č. j. 5 As 120/2014 – 32, a nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09, č. 10/2010 Sb. ÚS, odst. 17). V podání ze dne 10. 11. 2017 stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly nové posouzení. Za takovou skutečnost nelze považovat zcela obecné a nepodložené tvrzení stěžovatele, že „*změna faktických poměrů*“ musela být soudu známa z jeho úřední činnosti.

[13] V průběhu řízení o předmětné kasační stížnosti došlo k novele zákona o soudních poplatcích zákonem č. 296/2017 Sb., s účinností od 30. 9. 2017. Dle přechodných ustanovení čl. VI zákona č. 296/2017 Sb., však platí, že *na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 549/1991 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona*. Dle § 32, věty první s. ř. s. platí, že *řízení je zahájeno dnem, kdy návrh došel soudu*. Pro řízení o opravných prostředcích dle části třetí hlavy třetí s. ř. s. se uvedené ustanovení užije přiměřeně (§ 120 s. ř. s.). Kasační stížnost stěžovatele byla doručena na elektronickou podatelnu Nejvyššího správního soudu dne 21. 6. 2017 (k její konvalidaci došlo dne 25. 8. 2017 doplněním vlastnoručního podpisu). V důsledku této skutečnosti se proto na nyní vedené řízení použije zákon o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 460/2016 Sb., účinného do 29. 9. 2017 (dále jen „zákon o soudních poplatcích“).

[14] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že povinnost zaplatit soudní poplatek vznikla stěžovateli společně s podáním kasační stížnosti. V případě lhůt stanovených usneseními ze dne 10. 10. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 44, a ze dne 30. 10. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 64, se pak jednalo o lhůty dodatečné (náhradní), neboť poplatek za kasační stížnost je splatný okamžikem jejího podání. Použitá právní úprava nadto fakticky umožňuje uhradit soudní poplatek i po lhůtě stanovené soudem ve výzvě, a to až do právní moci usnesení o zastavení řízení (pro nezaplacení soudního poplatku); je tak třeba uvažovat i s dobou, než Nejvyšší správní soud vydá, respektive doručí usnesení o zastavení řízení. Tato doba je více než dostatečná pro splnění poplatkové povinnosti.

[15] Podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost podáním kasační stížnosti; dle § 7 citovaného zákona se stal soudní poplatek za kasační stížnost splatným okamžikem jejího podání.

[16] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích dále platí, že nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

[17] Podle § 47 písm. c) s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon. Jelikož soudní poplatek nebyl ke dni vydání tohoto usnesení zaplacen, není splněna esenciální podmínka, za níž může řízení o kasační stížnosti proběhnout, a proto zdejšímu soudu nezbylo, než řízení o kasační stížnosti zastavit.

[18] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že ačkoli stěžovatel neodstranil ani další vadu své kasační stížnosti, a to nedostatek právního zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., přestože k tomu byl výrokem V. usnesení ze dne 30. 10. 2017, č. j. 3 Afs 185/2017 – 64, vyzván, Nejvyšší správní soud nepostupoval podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ale v režimu § 47 písm. c) s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.), neboť postup spočívající v zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před jinými procesními postupy.

[19] V důsledku nutného zastavení řízení o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud již nerozhodoval.

pokračování

[20] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť řízení bylo zastaveno.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu